

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Διεθνών Σπουδών Επικοινωνίας και Πολιτισμού		
ΤΜΗΜΑ	Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	532	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Δίκαιο και Πολιτικές της Ενέργειας στην Ε.Ε.		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>	3	6	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Απαιτούνται γνώσεις Θεσμικού Ευρωπαϊκού Δικαίου και του Δικαίου για την Εσωτερική Αγορά.		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι - Προτείνεται στους αλλοδαπούς φοιτητές να παρακολουθήσουν το συναφές μάθημα που προσφέρεται στα αγγλικά «Selected Questions of EU Law – Institutional and Private».		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://openeclass.panteion.gr/courses/TME288/		

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <i>Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης</i> <i>Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β</i> <i>Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</i></p>
<p>Αναμένεται ότι με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αντιλαμβάνονται τις βασικές ρυθμίσεις του πρωτογενούς και παραγωγού ευρωπαϊκού δικαίου της ενέργειας καθώς και των αντιστοίχων κανόνων του ελληνικού δικαίου • διακρίνουν μεταξύ της διοικητικής ρύθμισης και εποπτείας των αγορών ενέργειας σε

- ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο από τις αντίστοιχες ρυθμιστικές αρχές
- γνωρίζουν τι σημαίνει απελευθερωμένη αγορά ενέργειας
  - κατανοούν την έννοια «ρυθμιστική αρχή» στο ενωσιακό δίκαιο ενέργειας
  - δύνανται να ορίσουν τι σημαίνει καθετοποιημένη επιχείρηση
  - αξιολογούν μία συμφωνία παραγωγής και διανομής επιμέρους μορφών ενέργειας
  - διαφοροποιούν μεταξύ των κανόνων δικαίου ρύθμισης και λειτουργίας των απελευθερωμένων αγορών ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα κράτη μέλη
  - γνωρίζουν την σημασία, την αλληλεξάρτηση και την αλληλεπίδραση του δικαίου της ενέργειας ως προς το δίκαιο του ανταγωνισμού και το δίκαιο του περιβάλλοντος
  - αναλύουν τις αρμοδιότητες μίας ρυθμιστικής αρχής
  - γνωρίζουν το εύρος και τη σημασία της ενωσιακής ενεργειακής πολιτικής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Αυτόνομη εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Ανάπτυξη κριτικής σκέψης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Πολιτική ενέργειας και πρωτογενές δίκαιο της ΕΕ, κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ ΕΕ και κρατών μελών,
2. Στόχοι της πολιτικής ενέργειας της ΕΕ: λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, διασφάλιση ενεργειακού εφοδιασμού, προστασία του περιβάλλοντος, διασύνδεση ενεργειακών δικτύων
3. Εσωτερική αγορά ενέργειας, χαρακτηριστικά της διαδικασίας απελευθέρωσης των αγορών δικτύων αγορών δικτύων
4. Η ρύθμιση των αγορών ενέργειας μέσω των ρυθμιστικών αρχών των κρατών μελών
5. Η οργάνωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Ε.Ε.
6. Η οργάνωση της αγοράς φυσικού αερίου στην Ε.Ε.
7. Οι ρυθμίσεις για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
8. Το Δίκαιο Ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ενέργειας
9. Η προστασία των καταναλωτών
10. Ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Ενέργειας
11. Ο ρόλος του Δικαστηρίου της Ένωσης στη διαμόρφωση της αγοράς ενέργειας
12. και 13. Παρουσίαση και κριτική επισκόπηση επίκαιρης νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ζητήματα ενεργειακής πολιτικής.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Λογισμικού Παρουσιάσεων [Power Point] Παρακολούθηση σχετικών video. Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω ειδικής πλατφόρμας μάθησης (open e-class) στην οποία εβδομαδιαίως αναρτώνται τα αρχεία Power Point, αλλά και χρήσιμες αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, που βοηθούν την καλύτερη κατανόηση του μαθήματος. Χρήση Τ.Π.Ε. και για την επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω της πλατφόρμας του (open e- class) με ανταλλαγή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>36</p>
	<p>Ηλεκτρονική Άσκηση</p>	<p>15</p>
	<p>Μη καθοδηγούμενη μελέτη</p>	<p>129</p>
	<p></p>	<p></p>
	<p></p>	<p></p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>180</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Καλούνται οι φοιτητές/ριες να επιλέξουν και να κάνουν σύντομη παρουσίαση καίριων αποφάσεων του Δικαστηρίου ΕΕ (προαιρετικά) Γραπτή εξέταση στην ελληνική γλώσσα. Ενδιάμεση εξέταση – ηλεκτρονική άσκηση με ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις σύντομης απάντησης.</p>	

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παπαντώνη Μ. Δίκαιο Ενέργειας, Αθήνα 2003

Ηλιάδου Αικ., Η διεύθυνση του Δημοσίου Δικαίου στη ρύθμιση αγορών δικτύου, Αθήνα 2010

Ηλιόπουλος Κ., Ζητήματα Ευρωπαϊκού Δικαίου Ενέργειας, Αθήνα 2014
Heffron, Raphael J., Energy Law: An introduction, Springer 2015
Jones Chr. (ed.), EU Energy Law, Vol. 1, The internal energy market, Claeys & Casteels 2016
Πανάγος Θ., Το θεσμικό πλαίσιο της αγοράς ενέργειας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2012
Φορτσάκης Θ./Φαραντούρης Ν., Δίκαιο της ενέργειας, Αθήνα 2016.
Δελλής Γ., Κοινή ωφέλεια και αγορά - Το τέλος των διαχωριστικών γραμμών: η "αγορακεντρική" δημόσια ρύθμιση των κοινωφελών δραστηριοτήτων, εκδ. Αντ. Σάκκουλας, 2008
Μαρίνος Μ.- Θ., Η πρόσβαση σε ενεργειακό δίκτυο - η απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, εκδ. Αντ. Σάκκουλας, 2003

Συναφή Επιστημονικά Περιοδικά:

Ενέργεια και Δίκαιο, εκδόσεις Σάκκουλας,
Common Market Law Review
International Energy Law Review
European Energy and Environmental Law Review